

Bediüzzaman'ın Kuva-yı Milliye desteği

Her 19 Mayıs'ta, özellikle resmî kanallarında bir dizi "nutuk" çekilir; Anadolu'daki Kuva-i Milliye için övgüler dizilir. Bir şeyhülislâmın "Anadolu hareketi"ne karşı oluşu binbir iftira ve tezviratla İslâmın ve Müslümanların aleyhine istimal edilir. Ne var ki her defasında cihâdın, İslâmın istiklâl ve haysiyeti, ülkenin şeref ve izzeti ve hükümrânlık hakkı için Müslümanlara farz kılındığını ilân eden, İstanbul'un ve Anadolu'nun işgaline kaşı çıkıp Kuva-yı Milliye fedakârâne destek veren âlimler ve mücâhidler "unutulur"!

Oysa başta Bediüzzaman Said Nursî olmak üzere, o günkü Osmanlı âlimleri, "cihad fetvası" ve "beyannâmesi" neşretmekle kalmaz; Hilâfet adına cihâdın şartlarını ve ilânını belirlemekle yükümlü devrin Diyanet Dairesi olan Meşihât-ı İslâmiye'de Anadolu ve bütün Osmanlı ülkesinde nasıl tesirli hale gelebileceği yolunda fikirler geliştirirler. Anadolu'daki istiklâl mücadelesinin bütün İslâm dünyasına iletilmesi ve dünya Müslümanlarının desteğinin alınması üzerinde çalışmalar yaparlar.

Dolayısıyla Bediüzzaman'ın hayatı ve eserleriyle ortaya koyduğu Kuva-yı Milliye desteği, başta Meclis zabıtları olmak üzere bir çok devlet belgesinde tevsik edilmiştir. Bediüzzaman'ın Kuva-yı Milliye hareketine desteğini yok saymak, dahası "aksini" iddia bühtanında bulunmak, olsa olsa "önyargı"nın ötesinde menhus maksatlar hesâbına sinsî bir saptırmadır...

"HİDEMÂT-I BERGÜZİDE-İ VATANPERVERÂNESİ"

Bediüzzaman, Birinci Dünya Savaşının başlaması üzerine talebeleriyle "Doğu Milis Teşkilâtı"nı kurar. Van-Bitlis cephesinde Gönüllü Alay Kumandanı olarak talebeleriyle birlikte Ermeni komitacılara karşı savaşır.

Esâret dönüşü Harbiye Nâzırı Enver Paşa'nın kendisini Nezârete dâvet edip takdir ettiği, Pasinler'de Harp Cephesinde te'lif ettiği İşârât'ül İ'câz tefsirini bastırmayı teklif edip kağıdını aldığı Bediüzzaman'a, hem de vatana ve istiklâliyeteye dair hizmetlerini inkâra varan isnadı yapmaya yeltenenler, belli ki sırf bir karalama kampanyasının maşası olmaktadır...

Peki bunlar, Şeyh'ül İslâm Musa Kâzım Efendi'nin Bediüzzaman'a "mahreç" pâyesi verilmesi için hazırlayıp Padişah'a sunduğu tezkerede, "Bitlis'te Ruslarla vukua gelen muharebata (savaşa) iştirak edip esir düşmüş; aşairin (aşiretlerin) harbe sevki hususundaki mesâi-i hâmiyetmendânesine (hâmiyetlicesine mesâisine) ve müşâhid olan hidemât-ı bergüzide-i vatanpervânesine (seçkin vatanperverâne hizmetine) binaen bir rütbe-i ilmiye ile taltifi (ödüllendirilmesi), Harbiye Nezâret-i Celîlesinden (Millî Savunma Bakanlığı – Genel Kumraly Başkanlığı'ndan) iş'ar olunmuş (bildirilmiş) ve âhiren (daha sonra) Dâr'ül Hikmeti'l İslâmiye azâlığına tayin olunarak tanzim edilen irâde-i seniye layhası leffen (sözle) arz ve takdim edilmiştir" denilen belgeye ne diyecekler?

Padişah'ın, Bediüzzaman'a Osmanlının en yüksek pâyesi olan "mahreç pâyesi" verilmesine dair 18 Zilkade 1336 / 26

Ağustos 1334 tarihli “Dâr’ül – Hikmeti’l – İslâmiye azâsından Bediüzzaman Said Efendiye mahreç pâyesi tevcih olunmuştur. Bu irâde-i seniyyenin icrasına Meşihat memurdur” diye yazılan “irâde-i seniyye”si, bütün isnadları iskartaya çıkaran onlarca “belge”den bir tanesidir.

Bediüzzaman’ın Kafkas cephesinde Ruslara ve Ermenilere karşı Milis Kumandanı olarak fedakârâne hizmetlerini görmezden gelmek, ardından Kuva-yı Milliye desteğini ketmedip “Kuvva-yı Milliye karşıtı” göstermek, gerçekleri göz göre göre tersyüz etmektir.

BEDİÜZZAMAN MİLLET MECLİSİ’NDE...

Bütün bu hizmetlerinden dolayıdır ki, zaferden sonra defalarca Ankara’ya davet edilir. Millet Meclisi’nde milletvekillerinin teklifiyle kendisine “hoşâmedî” (hoş geldin merâsimi) yapılır; kürsüye gelerek Anadolu gazilerine ve zafere dua eder.

İngilizlerin İstanbul’u, diğer ecnebilelerin Anadolu’yu işgâlinin, asıl milletin mânevî ve ahlâkî hayatına vurduğu darbeye dikkat çeken Bediüzzaman, “Bana en ziyâde şedid (şiddetli) görünen mânen ahlâkımıza vurduğu darbedir. Çekirdek halinde olan secâya-yı seciyeyi (kötü ahlâkı) içimizde inkışâf ettirdi” diyerek İngilizlerin İstanbul’da ve diğer ecnebilerin Anadolu’da Müslüman gençler ve ahali arasında işgâlle birlikte içki, kumar gibi ahlâksızlığı yaymalarına yanar. Bozulan ahlâkın nesilleri mahvedeceği endişesini dile getirir.

Keza Meclis’te yayınladığı on maddelik beyânnâmede, “Bu inkılâb-ı azimin temel taşları sağlam gerek” uyarısını yapar. İslâm düşmanlarının asıl maksadının mukaddesat ve ahlâkî tahrip etmek olduğunu, bunun için en evvel inancın tahkimine, ahlâkın ihyasına çalışılmasının gereğini belirtir. Mebusların namazdaki gevşekliklerini ikaz eder.

Meclis zabıtlarında da açıkça okunan Kuva-yı Milliye desteği hakkında Eskişehir müdafaanâmesinde “evhâmlı bazı iddialara karşı” şu cevabı verir:

“...Ankara’ya dostane gittiğimde, Büyük Millet Meclisi’nin sami’in (dinleyici) locasında görünmemle beraber, İngilizlere karşı Hutuvat ı Sitte nâmındaki eserimle müdafaatımı takdir ile yâd eden meb’usların şiddetli alkışlar ile karşılamaları bunların bu yanlış mânâlarını kökünden keser..,”

Bediüzzaman, Kasım 1918’de İstanbul’a geldiğinde büyük bir ilgiyle karşılanır. Gazeteler İstanbul’a gelişine birinci sayfada verir.

Ardından “ordunun kontenjanı”ndan Dâr-ül Hikmeti’l İslâmiye âzâlığına getirilir. Osmanlı Devleti, ciddî sıkıntılar içinde. 13 Kasım 1918’de İstanbul’a asker çıkaran İngilizler hızla Başkenti ele geçirir.

İşgal gücü sâdece İstanbul’u işgâlle kalmaz, istilâcî politikalarını destekleyecek kamuoyu oluşturmaya çalışır. Bunun üzerine Bediüzzaman, İngiliz propagandalarına kapılanların etkisini kırmak ve halkı ikaz edip uyandırmak için “Hutuvat-ı Sitte” (şeytanın altı aldatması) adlı eserini neşreder.

“Harb-i Umumîde mağlubiyetimizden dolayı fazla müteessir olduğunuzu görüyoruz” diyenlere, “Ben kendi elemelerime tahammül ettim. Fakat, ehl-i İslâmın eleminden gelen teellümât (elemeler) beni ezdi...” diye cevap verir. İşgâlcî İngiliz kuvvetlerine karşı “Lânetli şeytandan Allah’a sığınırım” (Bakara Sûresi, 168, 208) ve “şeytanın peşine düşüp gitmeyiniz” (En’am, Sûresi, 142) âyetlerini zikrettiği eserin başında şöyle bir giriş yapar.

“Her bir zamanın insî bir şeytanı vardır. Şimdi beşerde insan suretinde şeytanın vekili olan ‘ruh-u gaddar’ fitnekârâne siyasetiyle cihanın her tarafına kundak sokan el-hannas (şeytan), altı hutuvatıyla (aldatmasıyla) âlem-i İslâmı ifsad için insanlarda ve insan cemaatlarındaki habîs menbaları ve tabiatlarındaki muzır madenleri, fiilî propaganda ile işlettiriyor, zaif damarları buluyor” diye yazar.

KUVVA-YI MİLLÎYE’Yİ DESTEKLEYEN MUKABİL FETVASI

İngilizler bu millî direnç ve direnişi kırmak için kontrol ettikleri resmî makamları ve resmî hocaları kullanmaya koyulurlar. İngilizlerin etkisinde kalan bazı çevrelerin de baskısıyla başta dönemin Şeyhülislamı Dürrizzâde Abdullah Efendi olmak

üzere Kuva-yı Milliye ve Anadolu'daki İstiklâl Harbi'nin aleyhinde fetvalar çıkartılar.

İşte zorla yazdırılan bütün bu fetvalara karşı harekete geçen 76 müftü, 36 ilim adamı ve 11 mebus, fetvalardaki yanlışları ve isnadları tesirsiz hale getiren mukabil fetvalar neşrettiler. Bediüzzaman da bunların başında gelir. (Osmanlı Şeyhülislâmları, 260; Sarıklı Mücâhitler, 300; Risale-i Nur Hakkında İlmî Bir Tahlil, 71)

Daha sonra Tulûat adlı eserinde yayınlanan “Anadolu aleyhine çıkmış olan fetvaya ne dersin?” sualine Bediüzzaman, “Fetva-yı mahz (dine ve Müslümanların maslahatına göre verilmiş bağımsız ve objektif bir fetva) değil ki itiraz edilmesin” diye cevap verir.

Söz konusu Anadolu'daki Kuvvâ-yı Milliye aleyhindeki fetvanın, işgâli meşrulaştırmak ve Müslümanların direnişini kırmak kasdıyla verildiğini izâh edip, “Kim nazar etse bizzarure muradı anlar” diyerek fetvanın maksadını deşifre eder.

İşgal altındaki bir idâreye bağlı makamın verdiği fetvanın sağlam olmadığını ve dinlenilmemesi lazım geldiğini belirtir; mukabil fetvada bütün açıklığıyla İstanbul ve Anadolu'daki işgalcilere karşı mücadele edilmesinin bir vecîbe olduğunu açıklar.

Fetva verilmeden önce Anadolu'nun konuşturulması ve Anadolu harekâtın aleyhindeki dâvâda işgâlcilerin değil, ülkenin durumuna vakıf siyasetçilerden ve hiçbir tesir altında kalmayan ulema müteşekkil bir heyet tarafından “maslahat-ı İslâmiye” (İslâm'ın menfaati ve geleceği) noktasında muhakeme edildikten sonra ancak fetvanın verilebileceğini kaydeder. Cihadın aleyhindeki “fetva”yı reddeder.

“Düşman istilâsına karşı harekete geçenler asî değillerdir, fetva geri alınmalıdır” diye açıkça mukabele eden Bediüzzaman, işgâlcilere arka çıkan fetvaları şöyle değerlendirir:

“Zaten şimdi bazı hakaikda (hakikatlerde) bir inkılâb var. Ezdat (zıtlar) isimlerini değiştirip, mübadele etmişler. Zulme adâlet, cihada bağı (isyan), esârete hürriyet nâmı veriliyor.” (Tulûat, 81)

“KUVA-YI MİLLİYE ALEYHTARI FETVALAR MUALLELDİR...”

Bugün Irak'ta ve Afganistan'da olduğu gibi bazı “yerli” işbirlikçilerin destek çıkmasıyla o gün İngiliz ve Yunanın yaptıklarına sahip çıkanları açıkça kınar. Kuva-yı Milliye aleyhtarı fetvaların “muallel (hastalıklı, eksik, sakat ve kusurlu)” olduğunu ilân ederek şiddetle karşı çıkar.

“Edirne Camiinde, bir İslâm hocasının lisanıyla, Venizelos gibi şeytan zâlime dua ettirilmesi”ne, “Merkez-i Hilâfette, Müslümanlar lisanıyla hizbüşşeytan olan (İngiliz) ve Yunan askerlerini halâşkâr (kurtarıcı), tathirci (temizleyici, pâklayıcı) ilân” edilip “karşısındaki gürûh-u mücâhidini (mücâhitler kafilesini) câni, zâlimi” olarak nitelendirilmesinin garabetine dikkat çeker. (a.g.e.)

Bu vartanın bir vâlidinin veledini (çocuğunu) kendi eliyle öldürerek ve müteessir olmayarak parç parça etmesine benzeten Bediüzzaman, “Hiç mümkünmüdür ki onda hissiyat-ı âliye (yüksek hisler) ve ahlâk-ı sâmiye (yüksek ahlâk) intifa etmesin! (sönmesin!)” diye İngiliz taraftarlığına dair fetvaları şiddetle takbih eder.

İstanbul'daki İngiliz işgâl kuvvetleri komutanı General Harrington'ın emriyle “idam kararı”yla ölü veya diri ele geçirilmek üzere her tarafta aranan Bediüzzaman, bu eseri, gizli olarak matbaalarda çoğaltarak İstanbul'un önemli yerlerinde dağıttırır. Böylece İstanbul kamuoyunda İngiliz aleyhtarlığı uyanıyor ve İngiltere lehindeki propaganda etkisini kaybeder.

Kafkas cephesinde avcı hattında talebeleriyle ve fedâileriyle birlikte savaşan, İstanbul'da canını ortaya koyarak İngiliz işgaline karşı hayatını ortaya koyarak mücadede eden, “cihâd fetvası”yla Anadolu hareketi aleyhindeki “fetva”nın dinlenilmeyeceğini ilân eden Bediüzzaman'ın Kuva-yı Milliye'ye aleni ve büyük desteği, öteden beri başvuru bütünü aksi ve bayat iddiaları bir kalemde silen bir gerçektir...

Her 19 Mayıs'ta bu gerçeklerin hatırlanması gerekir...